

Bogdán Lajos emléktáblájának felavatása

Prof. dr. Blazovich László és a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület kezdeményezésére emléktáblát helyeztünk el Bogdán Lajos, az egyesület örökös, tiszteletbeli titkára tiszteletére valamikori otthona, a Szeged, Bartók tér 4. számú ház falára. Az ünnepségre 2019. április 26-án 15 órától került sor. Táblaavató beszédet prof. dr. Blazovich László, *Szeged város díszpolgára*, a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület előző elnöke mondott. Bogdán Lajos munkáját Kiss Ernő, a Csongrád Megyei Népművelők Egyesületének elnöke méltatta. Bogdán Lajos 1963-tól dolgozott az évtizedek alatt többször is nevet változtató Csongrád Megyei Művelődési Központban, amelynek 32 évig volt munkatársa. Alapító tagja volt a Népművelők Egyesületének, a Csongrád Megyei Honismereti Egyesületnek pedig titkári feladatait látta el. 2008-ban megkapta a közművelődési szakma miniszteri elismerését, a *Wlassics Gyula-díjat*. Az ünnepségen közreműködött Kovács Gyula, a Szegedi Szakképzési Centrum Déri Miksa Szakgimnáziuma tanulója.

Az emléktábla szövege: *„E házban élt Bogdán Lajos (1935–2017), a Szegedért fáradozó Wlassics Gyula-díjas népművelő, az egykori Csongrád Megyei Művelődési Központ volt*

Az emléktábla-avatás résztvevői

munkatársa, a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület örökös titkára / Csongrád Megyei Népművelők Egyesülete, Csongrád Megyei Honismereti Egyesület, Szeged Megyei Jogú Város Önkormányzata 2019”

Az emléktábla költségeit felerészben a Csongrád Megyei Honismereti Egyesület és a Csongrád Megyei Népművelők Egyesülete, valamint felerészben az önkormányzat, Kerek Attila ügyszeretete ösztönzésére, vállalták. Köszönet érte!

Gergelyné Bodó Mária

Kidőlt a mecseki bányász hagyományokat tartó egyik pillér

Az ezer év óta ismert mecseki bányászat változatos története, az ércbányászat (1000 előttről datálhatóan), az uránércbányászat (1953), majd a kőszénbányászat (1782-től), üzemszerűen a DGT megjelenésével (1853), kiteljesedve az állami szénbányászat megjelenésével (1909, 1945–2005), sok tárgyi emléket, írásos dokumentációt, szellemi értéket teremtett meg. Az idő múlásával ezek jó része eltűnt – a változó emlékezetörzés és tárgyi mentés a múzeumi rendszerek kialakulásával és változásával, egyéni és csoportos hagyománymentést tartott fenn. Az átrendeződést a bányászat is érzekelte, és a korszakok lehetőségei figyelembevételével igyekezett minél tartósabb szervezeti megoldásokat találni a bányász hagyomány-örzés fenntartására. A mecseki szénvidéken ilyen fordulat volt a Pécsi Bányásztörténeti Alapítvány létrehozása. Az alapítvány tizennyolc éves működését most megszakította az alapítók kezdeményezésére a Pécsi Törvényszék, amely 2019. május 14-én keltezett levelében megszüntnek mondta ki. Az alapítás sem volt gondtalan, de az akkori kezdeti remények biztató távlatokat adtak az alapítványi munkához, mely az alapítók szakértő lelkesedése, a szűkebb bányászati közösség támogatása, a társadalmi megbecsültség változása, az egyre szűkülő forráslehetőségek és a feladatellátás–megítélés egyenetlensége között is jelentős eredményekhez vezetett. A megszűnés okait az alapítvány nem részletezi, de abból, hogy „nyomás ok” következtében fejezte be tevékenységét, felsejlenek a befolyásoló körülmények, melyekre talán egyszer több fény derül.

Az alapítvány fáradtságos munkájának eredményei számos emlékhely létesítésében, dokumentáció kiadásában, a személyi elhivatottság példás formáiban tükröződnek. Az alapítvány mindig a nagy nyilvánosság előtt dolgozott, „*Igyekezünk munkánkat nem nyom nélkül befejezni!*” – vallották. A kitartó munkáról számos referendum készült, ezeket a *BKL Bányászat, a Mecsek Egyesület Évkönyve* (2018), a Janus Pannonius Múzeum, a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, a Csorba Győző Megyei–Városi Könyvtár őrzi. Az alapítvány megszűnésével számos további gyűjtemény került a fenti szervezetekhez. A mecseki bányászati tevékenységet megőrkítő 82 emlékkő és tábla, közte a pécsi Ágoston téri emlékjelek és a Mecseki Központi Szén- és Uránbányászati Emlékmű mindennap emlékeztet a terület egykor meghatározó tevékenységére. Ma az országban öt, a Mecsekben 13 bányász tiszteletadó zenélőóra működik, gazdagítva a hazai zenekultúrát.

A bányász hagyományok megőrzésének igyekezete a Bányásznapi rendezvényein, a Borbála-időszakhoz fűződő rendkívül sokrétű megemlékezéseken a társadalmi érték létrehozása és az egyre fogyatkozó bányászság összetartó erejének biztosítása: ebben vállalt